

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z wniosku E. M. i J. S. o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Grzegorza Żmija wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. akt II CSKP 366/22,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 lutego 2023 r.
w przedmiocie spełnienia przez ten wniosek warunków dopuszczalności:

- 1. odrzuca wniosek;**
- 2. zawiadamia o odrzuceniu wniosku Okręgową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.**

UZASADNIENIE

W dniu 5 grudnia 2022 r. pełnomocnik powodów E. M. i J. S. r.pr. W. R. wniósł do Sądu Najwyższego w trybie art. 29 § 5, 6, 7 i 8 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 1904 ze zm., dalej: „u.SN”) datowany na 1 grudnia 2022 r. wniosek o zbadanie spełnienia przez sędziów Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących powołaniu i postępowaniu po powołaniu każdego z sędziów Sądu Najwyższego wyznaczonych do rozpoznania sprawy I CSKP 366/22 powołanych w dniu 10 października 2018 r. przez Krajową Radę Sądownictwa.

Pełnomocnik wniósł, że w sprawie zachodzą przesłanki o których mowa w art. 29 § 5 u.SN oraz o rozpoznaniu sprawy łącznie ze złożonym wcześniej przez adw. M. S. w imieniu powoda, tożsamym co do meritum wnioskiem w sprawie kasacyjnej o sygn. II CSKP 366/22 z uwagi na tożsamość sprawy i kwestii składu, a

także okoliczności związanych z osobą dr inż. J. S. będącego powodem w sprawie i zarazem Prezesem Zarządu Korporacji R. S.A. z siedzibą w W.. Jednocześnie wskazano, że mandant pełnomocnika oświadczył, że wszystkie okoliczności oraz dowody wskazane w poprzednim wniosku uważa za tożsame z własnym poglądem wyrażonym w przedmiotowej sprawie.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że powód wielokrotnie wyrażał skrajnie krytyczne stanowisko wobec przemian w systemie sądownictwa Rzeczypospolitej Polskiej. Krytyka obejmowała również zmiany dotyczące procedury powoływania członków Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: „KRS”), którą to procedurę uważa za wadliwą i niekonstytucyjną, w związku z czym negatywnie ocenia powołanie sędziów przez tak ukształtowaną KRS, czemu dał wyraz w szeregu publikacji. Zdaniem strony powodowej okoliczności te mogą prowadzić do naruszenia na niekorzyść powodów standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy.

Pismem z 6 grudnia 2022 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) pełnomocnik powodów w otwartym terminie sprostował niedokładność w oznaczeniu sygnatury w piśmie z 1 grudnia 2022 r. wskazując prawidłową II CSKP 366/22. Podkreślił także, że powód J. S. nie jest przeciętnym uczestnikiem debaty publicznej, lecz regularnym autorem publikacji dotyczących kwestii gospodarki i ustroju państwa o szerszym zasięgu. Wskazał również, że przedmiotowa skarga kasacyjna dotycząca wielkiej wartości dotyczy również w dość ścisłym związku niewłaściwego wykonywania władzy publicznej – organów samorządowych, z którymi powodowie byli w sporze oceniając krytycznie prowadzone postępowanie. Jednocześnie wskazał, że identyczne podstawy wniosku związane z ukonstytuowaniem KRS jako organu powołującego, dotyczą każdego z członków składu: SSN Marcina Krajewskiego, SSN Grzegorza Żmija, SSN Pawła Czubika.

Pismem z 9 stycznia 2023 r. pełnomocnik powodów wniósł uzupełnienie wniosku o zbadanie spełnienia przez sędziów Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności. Powołując się m.in. na orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 13 lipca 2022 r. (II AKa 173/21) oraz postanowienie

Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2022 r. (I NSNc 52/21), wskazał, że różnica poglądów między sędziami Sądu Najwyższego, orzekającymi w przedmiotowej sprawie, może w skrajnym przypadku prowadzić do naruszenia bezstronności we wspólnym orzekaniu. Wnioskujący ponadto wskazał, że możliwość wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec sędziego SN Grzegorza Żmija doprowadzić pośrednio może do naruszenia standardów jego bezstronności.

Wskazane wyżej okoliczności w opinii wnioskującego mogą doprowadzić do nieuzasadnionego przedłużania postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 29 § 5 w zw. z art. 29 § 7 u.SN, na wniosek strony lub uczestnika postępowania przed Sądem Najwyższym dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

W pierwszej kolejności należy dokonać analizy wniosku pod kątem spełnienia wymogów konstytucyjnych przewidzianych w ustawie o Sądzie Najwyższym. Ustalono, że: wniosek pochodzi od strony postępowania przed Sądem Najwyższym – powodów E. M. i J. S. (art. 29 § 7 u.SN); został sporządzony, podpisany i wniesiony przez pełnomocnika powodów – radcę prawnego W. R. (art. 87¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 29 § 8 zd. czwarte u.SN) z zachowaniem terminu tygodniowego (art. 29 § 8 zd. pierwsze u.SN); czyni zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego (art. 126 k.p.c. w zw. z art. 29 § 9 i 26 u.SN); zawiera żądanie stwierdzenia, że w sprawie zachodzą wobec SSN Grzegorza Żmija przesłanki wskazane w art. 29 § 5 u.SN, które mogą powodować, że w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru

sprawy (art. 29 § 9 pkt 1 u.SN).

Zważyć jednocześnie należy, że wniosek nie czyni zadość wymaganiom przewidzianym w art. 29 § 9 pkt 2 u.SN. Wnioskujący nie przytoczył bowiem żadnych okoliczności uzasadniających żądanie związanych z powołaniem sędziego SN Grzegorza Żmija na urząd ani dotyczących postępowania sędziego SN Grzegorza Żmija po powołaniu. W konsekwencji wnoszący wniosek nie odniósł ich do okoliczności sprawy, w związku z którą wystąpił z wnioskiem.

W realiach rozpoznawanej sprawy za spełnienie wymogów z art. 29 § 9 pkt 2 u.SN nie można uznać wskazanych we wniosku skrajnie krytycznych poglądów formułowanych przez J. S. pod adresem przemian w systemie sądownictwa Rzeczypospolitej Polskiej. Okoliczność, że J. S. formułuje i wyraża w przestrzeni publicznej określone poglądy nie przekłada się bowiem na standard niezawisłości lub bezstronności sędziego z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu. Logicznie konieczne byłoby wykazanie wpływu działalności J. S. na zachowanie sędziego, ewentualnie wykazanie, że okoliczności wskazane w publikacjach J. S. przekładają się na standard bezstronności lub niezawisłości sędziego. Wnioskujący poprzestał jedynie na wskazaniu poglądów mandanta i sugestii, że przekładają się one na standard niezawisłości lub bezstronności sędziego, co nie realizuje obowiązku przytoczenia okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie.

Za realizację obowiązku wynikającego z art. 29 § 9 pkt 2 u.SN nie można również uznać okoliczności wskazanych w piśmie z 9 stycznia 2023 r. Działalność orzecznicza sędziego i formułowane w związku z nią poglądy, nawet jeśli pozostają w sprzeczności z poglądami innych sędziów, nie dowodzi naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności. Przeciwnie, każdy sędzia Sądu Najwyższego, składając ślubowanie, zobowiązuje się do m.in. „sprawiedliwość wymierzać zgodnie z przepisami prawa i zasadami słuszności, bezstronnie, według mego sumienia”. Nawet bardzo wstępna analiza treści wskazanego zwrotu prowadzi do wniosku, iż wielość poglądów prawnych wyrażanych przez sędziów, bowiem działalność orzecznicza musi być powiązana z odczytywaniem prawa przez konkretnego

sędziego według jego sumienia, nie jest zjawiskiem niezwykłym dla wymiaru sprawiedliwości w szczególności w realiach demokratycznego państwa prawnego. Zważyć jednocześnie należy, że poglądy te mogą być ujawniane w formie zdań odrębnych, które nie tylko nie stanowią dowodu naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, lecz – przeciwnie – standard ten wspierają. Konsekwentnie wskazanie wypowiedzi formułowanych przez sędziego w trybie orzeczniczym lub stanowiących wyraz skorzystania przez niego z przewidzianych prawem gwarancji sprawiedliwego procesu, w szczególności złożenia żądania wyłączenia od rozpoznawania sprawy, samo w sobie nie przekłada się i przekładać nie może na ocenę standardu niezawisłości lub bezstronności, z czego niewątpliwie wnoszący w imieniu mandanta wniosek profesjonalny pełnomocnik zdaje sobie sprawę.

W konsekwencji Sąd Najwyższy stwierdza, że autor wniosku oprócz zawarcia żądania z art. 29 § 9 pkt 1 u.SN, nie przedstawił okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego Sądu Najwyższego Grzegorza Żmija i jego postępowania po powołaniu uzasadniających żądanie, a w konsekwencji nie przedstawił, jak miałyby one wpływać w realiach sprawy II CSKP 366/22 na naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności oraz na wynik postępowania w sprawie.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy uznał, że wniosek nie spełnia wymagań określonych w art. 29 § 9 pkt 2 u.SN i na podstawie art 29 § 10 u.SN odrzucił wniosek.

Zgodnie z art. 29 § 11 u.SN, Sąd Najwyższy zawiadamia o odrzuceniu wniosku niespełniającego wymagań, o których mowa w art. 29 § 9 u.SN, właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

